

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/44/2022
Identifikačné číslo spisu:	1521201938
Dátum vydania rozhodnutia:	20.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1521201938.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej v spore žalobcu D. B., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom: M. č.p. XXX, XXX X X M., okr. B., H. T., zastúpený: Advokátska kancelária ULC Čarnogurský s.r.o., so sídlom Tvarožkova 5, Bratislava, proti žalovaným: 1) Arca Investments, a.s., v reštrukturalizácii, IČO: 35 975 041, so sídlom: Plynárenská 7/A, Bratislava, zastúpený AG LEGAL, s.r.o., so sídlom Landererova 8, Bratislava, 2) NOVA Money Market, investiční fond s proměnným základním kapitálem, a.s., IČO: 04 699 017, so sídlom V celnici 1031/4, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/17/2021-1307 z 31. augusta 2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaní v 1) a 2) rade majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 7CbZm/19/2021-453 z 2. júna 2021 rozhodol o návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia tak, že návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol, návrh na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a žalovaným voči žalobcovi nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2 V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva voči žalovanému v 1. rade až do momentu právoplatného zrušenia tohto zabezpečovacieho opatrenia, a to na akcie žalovaného 1) ako jediného akcionára v spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s., na akcie žalovaného 1) ako jediného akcionára v spoločnosti Arca Capital Finance Group, a.s., a na akcie žalovaného 1) ako akcionára v spoločnosti G. W. B., na zabezpečenie pohľadávky žalobcu vo výške 2.574.937,- CZK s príslušenstvom z titulu pohľadávky z vlastnej zmenky vystavenej žalovaným v 1. rade s doložkou „bez protestu“ dňa 30. júla

2020. Zároveň uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal voči žalovaným aj nariadenia neodkladného opatrenia do momentu právoplatného zrušenia tohto neodkladného opatrenia, ktorým súd uloží povinnosť žalovanému 1) zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s finančnými prostriedkami vo výške 2.574.937 CZK, žalovanému 1) zákazu nakladať, disponovať, vykonávať výbery, prevody, iné bankové operácie a ďalšie dispozície s finančnými prostriedkami na účte žalovaného 1), a to tak, aby stav finančných prostriedkov na tomto účte neklesol pod sumu vo výške 2.574.937 CZK, žalovanému 1) ako jedinému akcionárovi spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s. povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s akciami žalovaného 1), žalovanému 1) ako jedinému akcionárovi spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s. povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktorými by previedol vlastnícke právo k akciám žalovaného 1), v spoločnosti Arca Capital Slovakia, a.s., žalovanému 1) ako jedinému akcionárovi spoločnosti Arca Capital Finance Group, a.s., povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s akciami žalovaného 1), v spoločnosti Arca Capital Finance Group, a.s., žalovanému 1) ako jedinému akcionárovi spoločnosti Arca Capital Finance Group, a.s. povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktorými by previedol vlastnícke právo k akciám žalovaného 1) v spoločnosti Arca Capital Finance Group, a.s., žalovanému 1) ako akcionárovi spoločnosti v spoločnosti G. W. B. povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s akciami žalovaného 1) predstavujúcimi 9,9% podiel na základnom imaní spoločnosti G. W. B., žalovanému 1) ako akcionárovi spoločnosti v spoločnosti G. W. B., povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov, ktorými by previedol vlastnícke právo k akciám žalovaného 1) predstavujúcimi 9,9% podiel na základnom imaní spoločnosti G. W. B., žalovanému 2) povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod sp. zn. NCRzp: 11112/2020 a žalovanému 2) zákaz výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod sp. zn. NCRzp: 2545/2021, a to až do momentu právoplatného zrušenia tohto neodkladného opatrenia.

3 Z predloženého originálu zmenky mal súd prvej inštancie za osvedčenú pohľadávku žalobcu voči žalovanému 1), ktorý dňa 30. júla 2020 vystavil vlastnú zmenku s doložkou „bez protestu“ na rad žalobcu so zmenkovou sumou 2 574 937 CZK so splatnosťou 29. októbra 2020. Zmenkovú sumu žalovaný 1) ani sčasti neuhradil. Žalovanému 2) z vystavenej zmenky žiadny záväzok nevznikol (nebol vystaviteľom ani avalistom). Súd prvej inštancie v konaní zistil, že dňa 11. mája 2021 (v čase po podaní návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia) bolo zverejnené v insolvenčnom rejstriku rozhodnutie Městského soudu v Praze č.j.: MSPH 98 INS 723/2021-A-186 zo dňa 11. mája 2021, v ktorom súd podľa § 136 odst. 1 Zák. č. 182/2006 Sb. Zákona o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) vydal rozhodnutie o úpadku žalovaného 1). Vo výroku I. rozhodol Městský soud v Prahe o zistení úpadku žalovaného 1), z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že o spôsobe riešenia úpadku žalovaného rozhodne samostatným uznesením podľa § 149 Insolvenčního zákona. Zverejnením uvedeného rozhodnutia sa začalo miestne insolvenčné konanie týkajúce sa majetku žalovaného 1) na území Českej republiky. V zmysle výroku V. rozhodnutia, veritelia, ktorí neprihlásili svoje pohľadávky, boli vyzvaní na prihlásenie svojich pohľadávok v lehote 2 mesiacov odo dňa zverejnenia rozhodnutia pod sankciou neprihliadnutia na uplatnené pohľadávky. Účinky uvedeného rozhodnutia nastali zverejnením rozhodnutia v insolvenčnom rejstriku dňa 11. mája 2021. Podľa ust. § 140e Insolvenčního zákona, v době, po kterou trvají účinky rozhodnutí o úpadku, nelze naříditi nebo zahájit výkon rozhodnutí nebo exekuci, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty; to neplatí pro to neplatí pro nařízení nebo zahájení výkonu rozhodnutí nebo exekuce na základě rozhodnutí insolvenčního soudu vydaného podle § 203 odst. 5. Žalovaný bol v rozhodnutí zároveň okrem iného poučený nasledovne: Nerozhodne-li insolvenční soud jinak, je dlužník povinen zdržet se od okamžiku, kdy nastaly účinky spojené se zahájením insolvenčního řízení, nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet, pokud by mělo jít o podstatné změny ve skladbě, využití nebo určení tohoto majetku anebo o jeho nikoli zanedbatelné zmenšení. Peněžité závazky vzniklé před zahájením insolvenčního řízení je dlužník oprávněn plnit jen v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem (§ 111 odst. 1 IZ). V zmysle čl. 34 poslednej vety Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2015848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní, účinky vedľajšieho insolvenčného konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území členského štátu, v ktorom sa takého konanie začalo. Nakoľko sa v období do rozhodnutia súdu prvej inštancie nezačalo

hlavné insolvenčné konanie, uviedol, že naďalej vedené miestne insolvenčné konanie pred Městským soudem v Praze má účinky obmedzené na majetok žalovaného 1) v Českej republike v zmysle čl. 3 bod 2 predmetného Nariadenia. Rozhodným právom pre dané konanie je právny poriadok Českej republiky. Podľa § 109 ods. 1 písm. a) zák.č. 182/2006 Sb. insolvenční zákon, pohľadávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty nemohou být uplatněny žalobou, lze -li je uplatnit' přihláškou. Žalobca v konaní neosvedčil prihlásenie pohľadávky, ktorej sa má poskytnúť ochrana formou zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia v insolvenčnom konaní vedenom pred Městským soudem v Praze č.j. MSPH 98 INS 723/2021.

4 V súvislosti s podmienkami nariadenia zabezpečovacieho opatrenia súd prvej inštancie zdôraznil, že ho môže nariadiť len ak sú osvedčené aspoň základné skutočnosti, t. j. že navrhovateľ zabezpečovacieho opatrenia má voči dlžníkovi peňažnú pohľadávku, že dlžník vlastní majetok, na ktorý je možné záložné právo zriadiť a že obava, že exekúcia bude ohrozená, je dôvodná. Pri skúmaní obavy budúceho zmarenia exekúcie vychádzal z konkrétnych skutkových okolností prípadu. Z hľadiska osvedčenia relevantných skutočností by mal navrhovateľ súdu poskytnúť dôkazy, ktoré jednoznačne osvedčia potrebu neodkladnej úpravy pomerov v dôsledku hrozby zmarenia exekúcie. Výsledkom tzv. osvedčenia nároku je to, že osvedčované skutočnosti sa so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia súdu ako nanajvýš pravdepodobné. Následne súd prvej inštancie skonštatoval, že žalobca v konaní neosvedčil trvanie hmotnoprávneho nároku voči žalovanému 1), keď v konaní nepreukázal prihlásenie pohľadávky, ktorej sa má poskytnúť ochrana formou zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia v insolvenčnom konaní vedenom pred Městským soudem v Praze č.j. MSPH 98 INS 723/2021. Žalobca v konaní čo do navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na akcie žalovaného 1) neosvedčil navyše všeobecnú hodnotu akcií, ak by súd mal vychádzať iba z menovitej hodnoty jednotlivých akcií, zásada proporcionality by v danom prípade nebola splnená, keď by došlo k zriadeniu záložného práva na akcie v celkovej menovitej hodnote iba v spoločnostiach, v ktorých je žalovaný 1) jediným akcionárom v celkovej hodnote 1.021.000,- eur na zabezpečenie pohľadávky 2.574.937,- CZK, t. j. (101.283,01 eur). Žalobca neosvedčil kumulatívne splnenie podmienok pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na akcie žalovaného 1).

5 Zásada proporcionality nebola podľa názoru súdu prvej inštancie splnená ani čo do navrhovaného nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému 1) zdržať sa nakladania s akciami žalovaného 1) v spoločnostiach špecifikovaných v návrhu, pričom iba pri porovnaní menovitých hodnôt akcií a pohľadávky žalobcu voči žalovanému 1) nie je možné konštatovať primeranosť zásahu do práv žalovaného 1). Žalobca žiadal neodkladným opatrením uložiť žalovanému 1) povinnosť zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k nakladaniu s finančnými prostriedkami vo výške 2.574.937,- CZK, pričom v návrhu nešpecifikoval územnú pôsobnosť uloženia povinnosti, žalovaný ako dlžník je v zmysle rozhodnutia Městského soudu v Praze č.j.: MSPH 98 INS 723/2021-A-186 zo dňa 11. mája 2021 povinný zdržať sa nakladania s majetkovou podstatou a s majetkom, ktorý do nej môže patriť, pričom daná povinnosť sa týka majetku v Českej republike. V zmysle predmetného rozhodnutia insolvenčného súdu odo dňa 11. mája 2021 žalovaný je povinný zdržať sa nakladania s majetkovou podstatou a s majetkom, ktorý do nej môže patriť, teda obava, že by žalovaný naďalej vyvíjal činnosť smerujúcu sa k zbaveniu svojho majetku alebo k jeho zaťažovaniu v Českej republike v čase vydania tohto rozhodnutia, nie je už osvedčená.

6 K časti návrhu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému 2) uloženia povinnosti zdržať sa úkonov smerujúcich k výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod sp. zn. NCRzp: 11112/2020 a uloženia zákazu výkonu záložného práva zaregistrovaného v Notárskom registri centrálnych záložných práv pod sp. zn. NCRzp: 2545/2021, súd prvej inštancie uviedol, že v súlade s ustanovením § 140e Insolvenčního zákona, v dobe pokiaľ trvajú účinky rozhodnutia o úpadku, nemôže byť nariadený alebo začatý výkon rozhodnutia alebo exekúcie, ktorý by postihoval majetok vo vlastníctve žalovaného 1) alebo, ktorý patrí do majetkovej podstaty, z čoho vyplýva, že na majetok žalovaného 1) v Českej republike nebude začatý výkon rozhodnutia ani exekúcia. Navyše súd prvej inštancie pri posudzovaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2) prihliadol na tú skutočnosť, že žalovanému 2) nevyplýva z vystavenej zmenky žalovaným

1) na rad žalobcu žiaden záväzok. Bez osvedčenia dôvodnosti a trvania peňažného nároku svedčiacemu žalobcovi voči žalovanému 1), ktorému sa má poskytnúť ochrana a vo vzťahu ku ktorému môže byť ohrozená exekúcia, ako i pri nedodržaní zásady proporcionality medzi navrhovaným zabezpečovacím/neodkladným opatrením vo vzťahu k zabezpečovanej pohľadávke, nemôžu byť splnené podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho ani neodkladného opatrenia a z uvedených dôvodov súd prvej inštancie oba návrhy zamietol.

7 Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 3CoZm/17/2021-1307 z 31. augusta 2021 potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie a ďalším výrokom žalovanému 1) a 2) priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

8 Odvolací súd po prejednaní odvolania žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť. Dospel k názoru, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutkový stav a dôvodnosť podaného návrhu na vydanie zabezpečovacieho opatrenia, konštatoval správnosť skutkových a právnych dôvodov napadnutého uznesenia a na doplnenie uviedol, že žalobca v súlade s § 325 ods. 1 CSP neosvedčil potrebu bezodkladnej úpravy pomerov medzi stranami. Zmyslom neodkladného opatrenia/zabezpečovacieho opatrenia je aj tá skutočnosť, že v prípade jeho nariadenia sa má zabezpečiť taký stav, bez nariadenia ktorého by tento nebolo možné dosiahnuť v prípade úspechu žalobcu v konaní vo veci samej. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Ohľadom posúdenia potreby neodkladnej úpravy pomerov strán, obavy ohrozenia prípadnej exekúcie, ako aj nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na strane žalovaného sa odvolací súd plne stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie. Odvolací súd na základe obsahu spisu a tvrdených skutočností posúdil osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená a dospel k názoru, že návrh nie je dôvodný. Osvedčenie ohrozenia prípadnej exekúcie je potrebné posudzovať aj vo vzťahu ku konaniu žalovaného a teda či vykonáva nejaké kroky alebo sa správa alebo postupuje tak, že tento postup môže u žalobcu vzbudiť dôvodné obavy, že prípadná exekúcia môže byť ohrozená. Samotná obava žalobcu môže byť len jeho subjektívna predstava ale bez osvedčenia konkrétnych postupov a správania sa žalovaných, ktoré takúto obavu u žalovaného vyvolalo nie je možné považovať podmienku prípadného ohrozenia exekúciou za splnenú. Existencia dlhu ešte sama o sebe nemôže byť dôvodom pre nariadenie predbežného/zabezpečovacieho opatrenia. Dôvodom môžu byť len skutočnosti, ktoré opodstatňujú obavu, že by prípadný výkon rozhodnutia mohol byť zmarený. U dlžníka môže byť dôvodom jeho konanie, ktorého dôsledkom je zníženie majetku, ktorý je možné postihnúť pri výkone rozhodnutia, alebo ktoré inak podstatnou mierou negatívne ovplyvňuje jeho majetkové pomery. (z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Obo 144/97; zverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 20/1998). Žalobca hodnoverným spôsobom neosvedčil, že by správanie žalovaných smerovalo k úmyselnému konaniu ktorého výsledkom by došlo k zmenšeniu jeho majetku a teda že by prípadná exekúcia mohla byť ohrozená.

9 Čo sa týka návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2), odvolací súd dodal, že vzhľadom na výšku pohľadávky žalobcu sa navrhované obmedzenie právom chránených záujmov žalovaného 2) javí ako výrazne nevyvážené a neproporciálne a to za situácie, že medzi žalobcom a žalovaným nie je žiaden záväzkový vzťah, a preto navrhované uloženie povinností sa javí ako neosvedčené a nedôvodné. Okrem uvedeného, uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 7. júna 2021, zverejnenom v obchodnom vestníku dňa 14. júna 2021 bolo voči žalovanému 1/ začaté konkurzné konanie sp. zn. 33K/24/2021. Do momentu tohto rozhodnutia odvolací súd neevidoval, že by voči žalovanému 1) bol konkurz vyhlásený. Samotné začatie konkurzného konania má voči žalovanému 1) účinky zmysle § 14 ods. 5 písm. c) ZKR: „Na majetok patriaci dlžníkovi nemožno pre záväzok dlžníka zabezpečený zabezpečovacím právom začať ani pokračovať vo výkone zabezpečovacieho práva; tento

účinnok sa nevzťahuje na výkon zabezpečovacieho práva vzťahujúceho sa na peňažné prostriedky, pohľadávky z účtu v banke alebo v pobočke zahraničnej banky, štátne dlhopisy, prevoditeľné cenné papiere alebo na pokračovanie vo výkone zabezpečovacieho práva dobrovoľnou dražbou podľa osobitného predpisu.“ Na základe uvedeného považoval odvolací súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2) za nedôvodný, a preto potvrdil napadnuté uznesenie vo výroku II.

10 Čo sa týka existencie pohľadávky žalobcu, odvolací súd uviedol, že na základe úradného záznamu Okresného súdu Bratislava V zo dňa 10. mája 2021, bol originál zmenky na sumu 2.574.937,-CZK uložený do úschovy súdu. Existenciu zmenky a nároku z nej mal súd hodnoverne osvedčenú aj emailom žalovaného 1) zo dňa 14. októbra 2020, v ktorom potvrdil prijatie žiadosti o vyplatenie Zmenky. Čo sa týka žalobcom namietanej obavy z prípadného ohrozenia exekúcie z dôvodu, že na základe uznesenia Mestského soudu v Praze č.j.: MSPH 98 INS 723/2021 -A-186 zo dňa 11. mája 2021 bol zistený úpadok dlžníka - žalovaného 1) a bolo začaté miestne insolvenčné konanie, ktoré sa týka majetku dlžníka na území Českej republiky, odvolací súd dospel k názoru, že uvedené insolvenčné konanie sa týka výlučne majetku nachádzajúceho sa na území Českej republiky, a preto nezasahuje a nepostihuje majetok žalovaného na území Slovenskej republiky. Uvedené insolvenčné konanie nemá za následok obmedzenie procesnej spôsobilosti žalovaného 2) a jeho postavenia vo vzťahu k súdnemu konaniu na území Slovenskej republiky, a preto je nesprávny názor žalovaného 1) v tom, že uvedené insolvenčné konanie je dôvodom na prerušenie konania vedeného pred súdmi v Slovenskej republike. Je pravdou, že uvedené uznesenie môže u žalobcu vzbudiť určitú obavu o prípadnú vymožitelnosť jeho pohľadávky, ale takáto obava bez ďalšieho nemôže byť dôvodom na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Žalobca neosvedčil súdu žiadnu skutočnosť, že žalovaný 1) vykonáva v súvislosti s uvedeným uznesením Mestského soudu v Praze určité úkony, vykonáva nejaké kroky alebo sa správa alebo postupuje tak, že tento postup môže u žalobcu vzbudiť dôvodné obavy, že prípadná exekúcia týkajúca sa majetku žalovaného 1) na území Slovenskej republiky môže byť ohrozená.

11 Ďalej odvolací súd taktiež dospel k názoru že investičná činnosť žalovaného 1), ktorá sa prejavuje v kolísaní hodnoty finančných prostriedkov na účtoch žalovaného 1) alebo kolísanie hodnoty majetku na základe účtovnej závierky nemôže bez ďalšieho osvedčiť prípadnú obavu žalobcu z ohrozenia exekúcie. Bez osvedčenia takých úkonov alebo správania alebo postupu žalovaného 1), že tento postup môže u žalobcu vzbudiť dôvodné obavy, že prípadná exekúcia môže byť ohrozená, nie je možné považovať investičnú činnosť žalovaného za dôvod pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia.

12 Čo sa týka tvrdenia žalobcu o ukracujúcom úkone zbavovania sa majetku žalovaného 1), a to Zmluvou o zriadení záložného práva k pohľadávkam na zabezpečenie splatenia pohľadávok žalovaného 2) voči Arca Investments zo dňa 8. apríla 2020, ako aj skutočnosťou, že spoločnosť majetkovo prepojená so skupinou Arca, a to spoločnosť TeHo Topoľčany, s.r.o., že úver skupiny Arca voči W. A. bol splatený a záložné právo v prospech W. A. bolo do dňa 18. februára 2021, podľa názoru odvolacieho súdu má žalobca možnosť v súlade so zákonom odporovaťné úkony žalovaného 1) súdnou cestou napadnúť. Odvolaciemu súdu je zrejmé, že žalobca vzhľadom na všetky uvedené argumenty (nevyplatenie zmenky, účtovná závierka, vznik záložných práv, nepriaznivé medializované informácie o celej skupine Arca) má obavu, že jeho pohľadávka nebude uspokojená alebo nebude uspokojená v celosti. Je zrejmé, že všetky uvedené skutočnosti môžu u žalobcu vyvolať obavu o úspešnosti prípadnej exekúcie. Odvolací súd opätovne dal do pozornosti, že existencia dlhu sama o sebe nemôže byť dôvodom pre nariadenie predbežného/zabezpečovacieho opatrenia. Samotná obava žalobcu môže byť len jeho subjektívna predstava, ale bez osvedčenia konkrétnych postupov a správania sa žalovaného, ktoré takúto obavu u žalobcu vyvolalo, nie je možné považovať podmienku prípadného ohrozenia exekúcie za splnenú. Odvolací súd na základe vyššie uvedeného dospel k záveru, že žalobca v konaní neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami, pretože neosvedčil hodnoverným spôsobom také konanie žalovaného 1), ktoré by vzbudzovalo obavu že žalovaný 1) vykonáva úkony alebo sa správa tak, že účelovo smeruje k zmareniu uspokojenia pohľadávky žalobcu.

13 Odvolací súd ďalej uviedol, že z návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je zrejmé, že žalobcom tvrdená pohľadávka je v nominálnej sume 2.574.937,- CZK a záložné právo malo byť zriadené

na akcie žalovaného v niekoľko násobne vyššej nominálnej sume. Obmedzenie žalovaného 1) záložným právom by bolo v zjavnom nepomere k právom chránenému záujmu žalobcu. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k názoru, že neboli splnené podmienky na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, a preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil v celom rozsahu. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP.

14 Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolačný súd“ alebo „NS SR“) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a dovolateľovi priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému. Prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keď konštatoval, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu odvolací súd zaťažil konanie vadou, ktorá pripúšťa tento dovolačný dôvod, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keď tvrdil, že dôvody zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia vzhľadom na individualitu skutkového stavu v civilnom sporovom konaní neboli doposiaľ riešené dovolačím súdom. Podľa dovolateľa odvolací súd zaťažil svoje rozhodnutie vadou nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 432 ods. 1 CSP. Súčasne v rámci odôvodnenia prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP v danom prípade uviedol, že v prípade neodkladných opatrení nariadených pred začatím konania vo veci samej, pri ktorých súd neuloží povinnosť podať žalobu, neodkladné opatrenie konzumuje vec samu, a preto ho možno považovať za rozhodnutie vo veci samej - v takom prípade rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdzuje alebo mení uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia spadá pod definíciu rozhodnutia vo veci samej, a teda proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie.

15 Dovolateľ po označení napadnutého rozhodnutia, dovolačných dôvodov, a po uvedení rozhodného skutkového a právneho stavu veci vo IV. časti dovolania nazvanej „dovolačné dôvody“ namietať nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhov na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladných opatrení z dôvodov, že žalobca nepreukázal dôvodnú obavu z ohrozenia exekúcie, nepreukázal, že prípadná exekúcia týkajúca sa majetku žalovaného 1) na území Slovenskej republiky môže byť ohrozená, že zásada primeranosti, proporcionality zásahov do majetkových pomerov dlžníka by bola v zjavnom nepomere vo vzťahu k pohľadávke a taktiež z dôvodu neproporcionality zásahov voči žalovanému 2). V spojitosti s obavou ohrozenia exekúcie žalobca v konaní riadne osvedčil skutočnosti odôvodňujúce nariadenie zabezpečovacieho opatrenia. Práve nariadením navrhovaného zabezpečovacieho, resp. neodkladného opatrenia sa zabezpečí účel konania spočívajúci v zamedzení vzniku nenávratnej ujmy žalobcu a ohrozenia a zmarenia exekúcie. Samotná skutočnosť, že počas konkurzu alebo reštrukturalizácie nie je možné viesť exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. znamená, že exekúcia pohľadávky žalobcu je očividne ohrozená. Ďalším dôvodom ohrozenia exekúcie je fakt, že v konkurznom konaní nebude žalobca uspokojený v plnej výške jeho pohľadávok, ale len v nízkej miere pomerne spolu s ostatnými veriteľmi. Taktiež dovolateľ uviedol, že podľa výsledku hospodárskych informácií je v súčasnosti objektívne nemožné posúdiť bonitu žalovaného 1), a to aj vzhľadom na skutočnosť, že spoločnosť sa nachádza v insolvenčnom konaní a následne poukázal na ukracujúce úkony, ktorých sa dopustil žalovaný, resp. spoločnosti patriace pod skupinu Arca Capital, v rámci čoho uviedol, že v tejto súvislosti je potrebné namietať aj arbitrárny a nesprávny záver súdu prvej inštancie, že v dôsledku reštrukturalizácie nedôjde k zníženiu majetku, čo je iluzórny a nesprávny záver súdu prvej inštancie, keďže je nepochybné, že v prípade reštrukturalizácie aktíva Arca Investments nebudú mať takú hodnotu, ako by mali, keby reštrukturalizácia nebola. V poslednej časti dovolania nazvanej „Ďalšie zásadné skutočnosti ohľadom skupiny Arca“ pod bodom 5.1 dovolateľ poukázal na potrebu proporcionality pri rozhodnutí o nariadení zabezpečovacieho opatrenia s tým, že je zrejmé, že žiadne odôvodnenie, či námietka ohľadom neprimeranosti zabezpečovacieho opatrenia nie je dôvodná a nie je potrebné ani skúmať hodnotu zabezpečovaného obchodného podielu, nakoľko proporcionality v tejto súvislosti nevyplýva z CSP, alebo zo samotnej povahy zabezpečovacieho opatrenia, ktoré je súdom zriadené záložné právo.

16 Následne dňa 21. januára 2022 bolo súdu doručené doplnenie dovolania žalobcu. Nakoľko predmetné doplnenie dovolania bolo podané po uplynutí zákonnej lehoty na podanie dovolania, ktorá uplynula dňa 7. decembra 2021, súd v zmysle § 434 CSP na jeho obsah neprihliadal.

17 K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalovaný 2), ktorý uviedol, že vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu nie sú naplnené dovolacie dôvody, a preto je dovolanie potrebné minimálne vo vzťahu k nemu odmietnuť. Dovolateľ podľa jeho názoru nepreukázal žiadne zo svojich tvrdení ohľadom údajne ukracujúceho právneho úkonu vo vzťahu k nemu a zároveň nie je nositeľom tvrdeného práva, nikdy nemal akýkoľvek vzťah s dovolateľom, nie je jeho priamym dlžníkom, a ani žiadnym spôsobom neručí za splatenie akejkoľvek pohľadávky dovolateľovi a nemá v konaní pasívnu vecnú legitimáciu. Navrhol dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť ako nedôvodné a súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

18 K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril i žalovaný 1), ktorý uviedol, že sa nestotožňuje s názorom dovolateľa, že súdne konanie v danom prípade konzumuje vec samu, nakoľko prostredníctvom nariadenia zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia v žiadnom prípade nemohlo dôjsť k trvalej úprave pomerov medzi žalobcom a žalovaným 1). Vo vzťahu k dovolateľom tvrdenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP tiež skonštatoval, že dovolateľ vôbec neuviedol, v čom má spočívať vada v zmysle tohto dovolacieho dôvodu, ktorý nijako nezdôvodnil. Podľa jeho názoru napadnuté rozhodnutie, ako ani procesný postup odvolacieho súdu nie sú zaťažené žiadnou vadou zakladajúcou dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP skonštatoval, že v danej veci dovolanie z toho dôvodu nie je v zmysle § 421 ods. 2 CSP procesne prípustné, a preto považoval argumentáciu dovolateľa ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci za irelevantnú. Navrhol dovolanie odmietnuť a súčasne si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

19 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 CSP) strana sporu, v ktorej v neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario), pred samotným vecným prejednaním skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

20 Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

21 Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Pri skúmaní prípustnosti dovolania dovolací súd vychádzal z toho, že dovolaním je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, vydané v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, pričom práve dôkladné skúmanie povahy napadnutého rozhodnutia (či sa jedná o rozhodnutie vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí) považoval za kľúčový aspekt pre posúdenie otázky prípustnosti dovolania.

23 Dovolací súd preto v preskúmvanej veci zisťoval, či uznesenie odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, napadnuté dovolaním, je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím

konečným, ktorá povaha rozhodnutia by otvárala dovolaciemu súdu možnosť preskúmať prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. V danej súvislosti upriamuje pozornosť na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutím súdov Slovenskej republiky pod č. 76/2018, rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 21/2018).

24 Z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP (pozri uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/66/2017 z 19. júna 2018, resp. uznesenie sp. zn. 1Obdo/64/2019 zo 6. novembra 2019) len vtedy, ak toto má charakter rozhodnutia vo veci samej. Pri neodkladných opatreniach nekonzumujúcich vec samu (vo vzťahu k prípustnosti dovolania) sa zohľadňuje, že ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu, poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej. Zákonnodarcu tu nepochybne zohľadnil, že procesné nesprávnosti súdov, ku ktorým pritom môže dôjsť, sa v takom prípade vyznačujú nižšou intenzitou porušenia procesných oprávnení (sp. zn. 3Cdo/157/2017). K uvedenému záveru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/83/2017 zo 14. júna 2017, v ktorom uviedol, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taktiež v uznesení sp. zn. 3Cdo/157/2017 z 11. októbra 2017 dovolací súd vyslovil, že dovolanie nie je podľa § 420 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia na základe takého návrhu, spolu s ktorým, prípadne po podaní ktorého, bola podaná nadväzujúca žaloba.

25 Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného po skončení konania (pri splnení podmienok § 325 ods. 1 CSP), ako aj v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP a konanie tak končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/154/2018 z 28. marca 2019).

26 O rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, by išlo v prípade, ak by súd musel vec skončiť procesne (pre existenciu prekážky vecného prejednávania odôvodňujúcej zastavenie konania alebo odmietnutie podania) bez toho, aby vec meritorne prejednal.

27 V preskúmvanej veci sa jedná o prípad zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia nariadeného pred začatím konania vo veci samej, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP. Vzhľadom na uvedené dovolací súd konštatuje, že uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté v konaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia, ktoré žalobca napadol dovolaním, konzumovalo vec samu, a preto má pre posúdenie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP povahu rozhodnutia vo veci samej.

28 Dovolací súd ďalej skúmal prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 CSP z hľadiska jeho vymedzenia dovolateľom, pričom dospel k záveru, že dovolanie v tejto časti nie je prípustné. Zároveň, vady konania vymenované v ustanovení § 420 CSP sú špecifické tým, že zakladajú nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Vyplýva to z ustanovenia § 431 CSP, podľa ktorého dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Čo sa týka dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, žalobca síce uplatnil tento dovolací dôvod uvedením citácie jeho zákonného ustanovenia v rámci odôvodnenia prípustnosti dovolania, avšak bližšie ho v dovolaní žiadnym spôsobom nekonkretizoval, neuviedol v čom podľa neho spočíva vada uvedená v tomto ustanovení, a teda ho nevymedzil tak, ako zákon predpokladá v

ustanoveniach § 431 ods. 1 a 2 CSP. Pre naplnenie tohto dovolacieho dôvodu je potrebné, aby dovolateľ určite (nie všeobecne) vymedzil dovolací dôvod, pričom zdôvodnenie dovolateľa je všeobecné, bez riadneho vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle zákona.

29 Dovolateľ v dovolaní nevymedzil určite, zrozumiteľne, vo väzbe na konanie a obsah rozhodnutí súdov nižších inšancií. Všetky argumenty uvedené v dovolaní sa viažu na právne posúdenie veci. Za dovolací argument podľa § 420 písm. f) CSP nie je možné považovať obsah dovolania na strane 26 dovolania - posledný odsek a na strane 27 dovolania - prvý odsek (č. l. 1372 a 1373 súdneho spisu), v ktorom dovolateľ uvádza, že „v tejto súvislosti je potrebné namietat' aj arbitrárny a nesprávny záver súdu prvej inštancie, že v dôsledku reštrukturalizácie nedôjde k zníženiu majetku, čo je iluzórny a nesprávny záver súdu prvej inštancie, keďže je nepochybné, že v prípade reštrukturalizácie aktíva Arca Investments nebudú mať takú hodnotu, ako by mali, keby reštrukturalizácia nebola“, keď z kontextu tejto argumentácie dovolateľa je zrejmé, že dovolateľ arbitrárny záver súdu prvej inštancie viaže k právnemu posúdeniu veci a zistenému skutkovému stavu, (k otázke, či v dôsledku reštrukturalizácii nedôjde alebo dôjde k zníženiu majetku žalovaného I/, a aká bude hodnota aktív žalovaného I/ v prípade povolenia reštrukturalizácie), a teda k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 CSP.

30 Ďalej na strane 32 dovolania - druhý odsek (č. l. 1375 spisu) dovolateľ uviedol, že „z uvedeného je podľa nášho názoru zrejmé, že žiadne odôvodnenie, či námietka ohľadom neprimeranosti zabezpečovacieho opatrenia nie je dôvodná a nie je potrebné ani skúmať hodnotu zabezpečovaného obchodného podielu, nakoľko proporionalita v tejto súvislosti nevyplýva z CSP, alebo zo samotnej povahy zabezpečovacieho opatrenia, ktoré je súdom zriadené záložné právo“. Vo väzbe aj na predchádzajúci odsek v dovolaní, v ktorom dovolateľ všeobecne rozoberá princíp proporcionality, dovolací súd pre úplnosť dodáva, že odvolací súd sa k otázke proporcionality zásahu do majetkových práv dlžníka (žalovaného I/) vyjadril v bode 43 uznesenia (a súd prvej inštancie v bode 48, 51 a 52 uznesenia), pričom podľa názoru dovolacieho súdu je zdôvodnenie odvolacieho súdu v bode 43 napadnutého uznesenia pre posúdenie návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho a neodkladného opatrenia dostačujúce, a nemožno ho označiť za všeobecné, nedostatočné, či arbitrárne. Navyiac dovolací súd uvádza, že pokiaľ má dovolateľ iný názor na aplikáciu zásady proporcionality v posudzovanej veci, než vyjadril odvolací súd v bode 43 uznesenia, tak je možné argumentovať len nesprávnym právnym posúdením veci v tejto časti, s čím je však spojená neprípustnosť dovolania podľa § 421 CSP v danej veci z dôvodov uvedených v nasledujúcom odseku.

31 K rozsiahlej časti dovolania označenej ako „dovolacie dôvody“, ktorej obsahom sú výlučne námietky dovolateľa týkajúce sa právneho posúdenia veci, dovolací súd poukazuje na ustanovenie § 421 ods. 2 CSP v spojení s ustanovením § 357 písm. d) CSP, v zmysle ktorých konštatuje, že v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia nie je prípustné dovolanie týkajúce sa právneho posúdenia veci, ktoré vychádza zo zisteného skutkového stavu veci. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že dovolanie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP na základe námietky nesprávneho právneho posúdenia veci nie je prípustné.

32 Dovolací súd uzatvára, že v dôsledku nevymedzenia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP zákonom požadovaným spôsobom, dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. f) CSP odmietol a zároveň v dôsledku neprípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP v prípade dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, dovolanie v tejto časti podľa § 447 písm. c) CSP taktiež odmietol.

33 V dovolacom konaní úspešným žalovaným vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 v spojení s § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

34 Rozhodnutie prijal senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.